

ÖBÜR DÜNYADAKİ BEDENİMİZİN MAHİYETİ NEDİR? (3)

(...düünden devam)

“De ki: ‘İster taş olun, ister demir. İster gönlünüzde bü-yüyen, (ak-lınıza tuhaf gelen) herhangi bir yaratık, (ne olursanız olun, Allah sizi mutlaka diriltecektir).’ ‘Bizi kim tekrar (hayata) döndürebilir?’ diye-cekler. De ki: ‘Sizi ilk defa yaratan (döndürür).’ Sana alaylı alaylı baş-larını sal-layacaklar ve: ‘Ne zaman o?’ diyecekler. ‘Pek yakın olabilir’ de.” (İsrâ: 50/50-51)....

“Şayet denilirse ki: Cismânî haşrden söz eden âyetler, teşbîh, cebr ve benzeri şeyleri anımsatan âyetlerden daha açık değildir. Oysa bunları te'vîl etmek kesinlikle gereklidir. O âyetler te'vîl edildiği gibi bu âyetler de bedenden ayrılan ruhların, rûhânî haşrini; saâdet ve şekâvet hallerini kamunun anlayacağı bir tarzda ifâde etmiştir, şeklinde te'vîl edilebilir. Çünkü peygamberler, bütün insanları Allah yoluna götürmek, ruhları yetenekleri ölçüsünde olgunlaştırmak ve kamu düzenini sağlayacak ni-zâmı kurmakla görevlendirilmişlerdir. Bunun için halkı cennet va'diyle sevindirir, cehen-nem azâbıyla korkutup, lezzet ve kemâl olduğuna inan-dıkları şeyleri müj-deler; elem ve eksiklik olduğuna inandıkları şeylerle onları uyarırlar. Halkın çoğunluğu avâmdır, gerçek olgunlukları, ke-mâlleri anlayamazlar. Onlar ancak algılayageldikleri lezzet ve elemeleri, bedensel kemâl ve eksiklikleri anlayabilirler. Bundan dolayı peygam-berler, onlara anlayacakları dil ile hitâbetmek, gerçek me'âdı (yeniden dirilmeyi, âhiret cezâ ve ödülünü), kamuya, misâl yoluyla anlatmak zo-runda kalmışlardır. Âlemin düzeni bunu gerektirmiştir.

“Şayet: 'Bu sözlerin açık anlamı geçerli olmakla beraber bunlarla rûhânî haşr, aklî lezzet ve elemeler de kastedilmiştir. Birçok İslâm âli-minin anlattığı üzere Kur'ân âyetlerinin çoğu da böyle ruhsal haşr, aklî lezzet ve elem anlamını vermektedir' denilirse bu, kuşkusuz gerçektir, doğrudur. Bunu reddedenin sözünün bir değeri yoktur.”

Taftâzânî'nin bu değerlendirmesini saptadıktan sonra biz deriz ki: Kur'ân'da me'âd konusunda iki terim kullanılır: Biri ba's, diğeri haşr'dir. Ba's, bedenden ayrılan ruhun, yeniden maddî bir beden içine sokulup dirilmesi; haşr ise bedenden ayrılan ruhların, hesap vermek üzere Allah'ın yüce Divânına yani Mahkeme-i Kübrâ'ya götürülmesidir.

Bu konuda kesin hüküm verememekle birlikte sanıyoruz ki ba's, kemâl bulmamış ruhların, hayatta sıkıntılar çekip, uğraşıp kemâl kaza-nabilmesi için yeniden belki bir, belki birkaç kez

bedene döndü-rül-me-sidir. Her bedenden ayrıldıkça ruh, Rabbinin huzuruna götürülür, suçlu ise yap-tıklarından hesaba çekilir; suçlu değilse taltif edilir, sâlihler arasına katılıp cennetlerde nimet ve ikrâm görür. Ama suçlu ruhlar, bir süre berzah âle-minde azâb ve sıkıntı çektikten sonra, Allah'ın belirle-ye-ceği bir zaman sonra tekrar maddî bir bedene döndürülür. Kemâl bulun-caya dek beden değıştirme sürer. Ama kemâl bulduktan sonra artık maddî bedene dön-dürölmez. Yüceler âleminde şeffâf ve ebedî ruhsal bedende ebediyyen kalır. Onun mâhiyetini anlayamayız.
